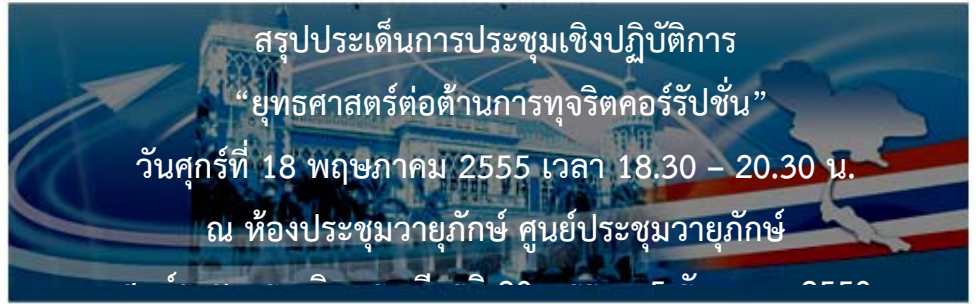

หยุด คอร์รัปชัน

การบรรยายพิเศษ

เรื่อง การสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อต่อต้านการทุจริตประพหุมิติชอบในวงราชการ

โดย ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

การจัดการประชุมครั้งนี้ รวมถึงแผนการดำเนินงานที่จะดำเนินการในอนาคตทำให้รู้สึกตื่นเต้นและยินดี เนื่องจากหลาย ๆ รัฐบาลได้มีความพยายามเริ่มต้นต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันมาโดยตลอดแต่กลับเงียบหายไป และแม้ในการดำเนินการครั้งนี้จะมีการทำแผนการดำเนินการชัดเจน แต่ก็ยังมีคำถามตามมาว่าจะทำจริงจังหรือไม่ เราจะรักษาโรคร้ายของประเทศชาติหรือจะปล่อยให้ประเทศค่อย ๆ ตายไป ซึ่งโรคร้ายนี้เป็นบาดแผลที่เรื้อรังสะสมมานาน อาการร้ายแรงจนไม่รู้ว่าจะประเทศไทยอยู่มาได้อย่างไร แต่ในอีกทางหนึ่งก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าภูมิทัศน์ของประเทศไทยนั้นแข็งแกร่ง หรือพื้นฐานจริง ๆ ของประเทศไทยนั้นแข็งแกร่งจึงสามารถอยู่ได้ ถ้าหากครั้งนี้จะเอาจริง สิ่งที่ต้องสัญญา 2 คำ คือ “จริงจัง” และ “จริงใจ”

การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ต้องทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และต้องทำอย่างจริงใจ อย่าทำเพราะคูตีหรือจำเป็นต้องทำ เพราะจะเสียเวลาเปล่า สำหรับข้าราชการนั้นเชื่อว่าจะมีความพร้อมที่จะเดินในเส้นทางที่ถูกต้องอยู่แล้ว เพราะการเดินบนเส้นทางที่ไม่ถูกต้อง จริง ๆ แล้วในจิตใจของมนุษย์ไม่ได้อยากทำแต่ต้องทำเพื่ออนาคตและความอยู่รอด แต่หลายคนเมื่อฝันทำไปเรื่อย ๆ อาจรู้สึกว่ามันดีไม่มีอะไรเสียหาย ทำยที่สุดจึงจบลงที่การเสียคน

สุภาษิตไทยเรื่องหนึ่งที่ยังใช้ได้ดี คือ “หัวไปทางไหน หางไปทางนั้น” บอกได้ว่าคนที่เป็นหัวหน้านั้นสามารถควบคุมลูกน้องได้ เพราะหัวหน้าจะมองออก แต่แม้จะควบคุมคนที่มีพฤติกรรมไม่ดีไว้แล้ว ก็ยังไม่มีหัวหน้าคนไหนที่การันตีได้ว่าลูกน้องจะเป็นคนดีทุกคน ยกตัวอย่างเรื่องการจ่ายเงินลิขสิทธิ์เพื่อซื้อตำแหน่งในเมื่อได้เสียเงินไปถึงลิขสิทธิ์แล้ว จะต้องมีการเอาคืนอย่างแน่นอน และก็เป็นการเอาคืนจากประชาชนนั่นเอง และประชาชนก็คือคนทุกหมู่เหล่า ความทุกข์ร้อนจึงเกิดขึ้น

อาชีพข้าราชการ ในแต่ละประเทศมีคำเรียกที่แตกต่างกันซึ่งบ่งชี้ถึงที่มาที่ไปได้เป็นอย่างดี สหรัฐอเมริกาใช้คำว่า Civil Servant เพราะหลักการของประชาธิปไตยในอเมริกา คือ “ของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน” สะท้อนถึงค่านิยมว่าข้าราชการของอเมริกานั้นพร้อมที่จะให้บริการประชาชน ส่วนประเทศฝรั่งเศสใช้คำว่า Fonctionnaire ซึ่งมาจากคำว่า Function แปลตรงตัวก็คือคนที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ โดยข้าราชการของฝรั่งเศสจะมีการระบุหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และต้องปฏิบัติให้ครบถ้วน

สำหรับประเทศไทย คำว่าข้าราชการมีที่มาจากระบบการปกครองในรูปแบบ เวียง วัง คลัง นา ที่พระเจ้าแผ่นดินจะเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจทุกอย่าง แม้ว่าปัจจุบันสังคมได้มีวิวัฒนาการเป็นยุคที่ทันสมัย (Modern Society) แล้ว คำว่าข้าราชการก็ยังทำให้รำลึกถึงที่มาว่าเป็นข้าของราชการ เป็นเกียรติยศให้รู้ว่าเป็นผู้รับงานจากพระเจ้าแผ่นดิน เช่นเดียวกับที่การปกครองที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว แต่ทุกอย่างก็ยังส่งไปให้พระเจ้าแผ่นดินโปรดเกล้า ซึ่งเป็นการรักษาประวัติศาสตร์ ประเพณี เอาไว้ ชาติทุกชาติจะยิ่งใหญ่หรือไม่ล้วนมาจากประวัติศาสตร์ ชาวตะวันตกจึงมักยกประวัติศาสตร์ขึ้นมาด้วยความภาคภูมิใจ ในขณะที่สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ประชาชนมีความเหมือนกันเพียงอย่างเดียวคือสัญญา แต่เชื่อชาติไม่ใช่ จึงมีความจำเป็นต้องปรับระบบงานราชการให้เข้ากับลักษณะของประเทศของตน ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องระมัดระวังในการเลือกเอาระบบของประเทศอื่นมาใช้

เมื่อครั้งที่จัดตั้งมูลนิธิชัยพัฒนาซึ่งมีในหลวงเป็นนายกมูลนิธิ แบบฟอร์มที่ใช้จดทะเบียนต้องระบุที่อยู่และอาชีพของนายก แต่ไม่สามารถกรอกได้เนื่องจากไม่ทราบ เจ้าหน้าที่จึงได้ถามว่าทำไมนายกจึงไม่มีอาชีพและบ้านช่องเป็นหลักแหล่ง ซึ่งแม้ว่าการจดทะเบียนในวันนั้นจะสามารถดำเนินการแล้วเสร็จได้ในที่สุด หลังจากเจ้าหน้าที่ทราบว่าเป็นมูลนิธิของในหลวง แต่ก็ยังรู้สึกสงสัยและได้กราบบังคมทูลในภายหลังว่าเกือบจดทะเบียนมูลนิธิชัยพัฒนาไม่ได้เพราะไม่ทราบบ้านเลขที่ของสวนจิตรลดา รวมถึงอาชีพ พระองค์ท่านจึงทรงบอกว่าอาชีพของท่านคือ “ข้าราชการ”

ความหมายของคำว่า “รับราชการ” เป็นการแสดงให้เห็นว่า เราคือคนที่รับเอางานราชการจากในหลวง ผู้ซึ่งทำราชการในฐานะองค์ราชามาปฏิบัติ อาชีพนี้จึงมีเกียรติและศักดิ์ศรีที่ต้องรักษา จึงขอร้องว่าอย่าเปลี่ยนไปใช้คำว่าเจ้าหน้าที่หรือพนักงานของรัฐ อย่าทำตามต่างประเทศที่แบ่งการปกครองออกเป็นรัฐ เพราะประเทศไทยไม่ได้เป็นเช่นนั้น ขอให้จงภาคภูมิใจและรักษาเกียรติยศนี้ไว้

สำหรับโครงการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันที่ได้เริ่มทำขึ้นนี้ ข้าราชการทุกคนมีส่วนทำให้เกิดการคอร์รัปชันขึ้น และมีส่วนทำให้คอร์รัปชันหายไปได้ สิ่งสำคัญคือท่านจะเลือกเดินทางเส้นใด สำหรับภาคเอกชนที่เป็นฝ่ายให้ ควรทำตามที่ได้มีการร่วมมือกันประกาศว่าจะไม่ให้ และต้องทำให้ได้ ต้องช่วยกันทำให้คนเลวหายไปจากสังคม คนดีให้มีมากขึ้น ตามที่ในหลวงได้ทรงกล่าวตักเตือนไว้

เนื่องจกงานราชการทุกอย่งนั้นเกี่ยวกับชาติบ้านเมือง หน้าที่ของข้าราชการจึงต้องประกอบด้วย ความ “บริสุทธิ์” และ “บริบูรณ์” ความบริสุทธิ์ คือ ทำหน้าที่ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่แอบแฝงด้วย

ผลประโยชน์ที่ไม่ชอบธรรม ส่วนความบริบูรณ์ คือ ต้องทำหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพ ประชาชนจึงจะได้ประโยชน์ ซึ่งความบริสุทธิ์และบริบูรณ์จะเกิดขึ้นได้ ต้องใช้กำลังสติปัญญาของเราอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ ภาคเอกชนก็ต้องยึดหลักการนี้เดียวกัน ดังนั้น ทั้ง Civil Servant, Fonctionnaire, และข้าราชการ จึงมีความหมายรวมอยู่ในความบริสุทธิ์และบริบูรณ์ ต้องทำหน้าที่ของตนเพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์ และประเทศชาติโดยรวมจะได้ประโยชน์ต่อไป ขอให้ทุกคนรู้จักหน้าที่ของข้าราชการและให้ปฏิบัติตาม

การทุจริตคอร์รัปชันนั้นไม่ได้เกิดขึ้นเพียงแคในวงการตำรวจที่ถูกกล่าวถึงบ่อย ๆ แต่ทุกประเภท ทุกตำแหน่ง ล้วนมีคนทุจริตคอร์รัปชัน เพราะมนุษย์นั้นหากผลประโยชน์เพียงวูบเดียวก็ไม่มี ความบริสุทธิ์แล้ว ความผิดพลาดเพียงนิดเดียวสามารถทำลายทั้งตัวเอง สังคม และเศรษฐกิจ ดังนั้นชาติจึงถูกทำลายจนหมด เพราะชาติก็คือ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง จึงอยากฝากนักการเมืองและข้าราชการให้มีความจริงใจและจริงใจ เพราะประชาชนได้ฝากประเทศไว้กับท่าน โดยผู้นำต้องเป็นผู้เริ่มก่อน หากผู้นำไม่เริ่ม คนอื่น ๆ จะไม่มีทางทำได้

สาเหตุหนึ่งที่เกิดการทุจริตคอร์รัปชันขึ้น เป็นเพราะระบบสังคม ค่านิยมของคนที่ยึดติดความหรูหรา จนต้องกู้ยืม รับสินบน เพื่อนำไปแลกสิ่งที่ต้องการ สุดท้ายจึงกลายเป็นโจรปล้นเมือง และสังคมไทยก็กลับนับถือคนเช่นนั้น ตามที่หลวงปู่ขาว อนาลโย ได้สอนว่า “พวกเอ็งทั้งหลายนั้นติดชาก” ชากคือเปลือกที่ห่อหุ้มตัวเราและห่อหุ้มทุกอย่าง คนไหนที่ห่อหุ้มทองมาก็ได้รับการยกย่องนับถือโดยไม่ดูถึงสาระเนื้อใน ตัวอย่างเช่น การขับรถไปจอดตามสถานที่ต่าง ๆ บางครั้งแม้จะเป็นกรรมการบริหารที่ไปเข้าประชุม แต่ขับรถเก่า ๆ กลับถูกไล่ให้จอดที่ไกลๆ แสดงให้เห็นได้ดีว่าการมองคนที่ความเป็นมนุษย์นั้นหมดไปแล้ว สังคมปัจจุบันนี้เห็นชากก่อนที่จะเห็นสาระ กลายเป็นกระแสบริโภคนิยม ซึ่งคนเรานั้นเป็นธรรมดาที่ต้องมีกิเลส แม้แต่พระผู้ใหญ่ที่อยากนิพพาน ก็คือการมีกิเลส แต่เรายังยังได้ด้วยการคิดไตร่ตรองก่อนแล้วค่อยตัดสินใจ หากทำได้และทำไปเรื่อยๆ ความอยาก ความต้องการก็จะลดลงได้

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทย

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทยสั่งสมติดต่อกันมายาวนาน มนุษย์เปลี่ยนแปลงจากคนดีไปเป็นคนเลว กลายเป็นสังคมเอารัดเอาเปรียบ สิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อระบบสังคม เศรษฐกิจการเมือง ความมั่นคงของประเทศ และความเชื่อถือของต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย ซึ่งรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันมีความสลับซับซ้อนและทวีความรุนแรงขึ้น โดยการทุจริต และประชาชนส่วนใหญ่ก็รู้สึกเบื่อหน่าย วางเฉย ไม่มีปฏิกิริยาต่อพฤติกรรมการใช้อำนาจหน้าที่ที่ไม่ถูกต้องคอร์รัปชันนั้นเป็นมะเร็งร้ายของสังคมไทย อีกทั้ง การทุจริตคอร์รัปชันยังเกิดจากความเสื่อมลงของค่านิยมด้านคุณธรรมจริยธรรม และกระแสการบริโภคนิยม วัตถุนิยม และปัจเจกนิยมที่เน้นเงินตราเป็นหลักจนไม่ได้นึกถึงความถูกต้อง

จากสถิติปี 2552 ของ “เพิร์ค” (Perc) หรือ บริษัทที่ปรึกษาด้านความเสี่ยงทางการเมืองและเศรษฐกิจ (Political and Economic Risk Consultancy) เสนอผลการสำรวจการคอร์รัปชันด้านเศรษฐกิจหรือธุรกิจของประเทศในแถบเอเชียและเอเชียอาคเนย์ 15 ประเทศบวกกับอเมริกา (เพราะอเมริกาเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของทุกประเทศ) พบว่าประเทศไทยครองตำแหน่ง “รองแชมป์แห่งการคอร์รัปชันของเอเชีย” รองจากอินโดนีเซีย อยู่ในระดับอันตรายร้ายแรง โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสสากล (Transparency International)

รายงานการสำรวจประจำปี 2554 พบว่าประเทศไทยคอร์รัปชันมากที่สุด อันดับที่ 80 จาก 183 ประเทศทั่วโลกได้คะแนน 3.4 จากคะแนนเต็ม 10

การสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อต่อต้านการทุจริตประพหุติมิชอบในวงราชการ

ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล ขอให้ข้าราชการทุกคนน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการดำรงอยู่ในความพอดี พอเพียง มาปฏิบัติ และต้องไม่ทุจริตเสียเอง อาทิ

พระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต่อคณะผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ วันที่ 8 ตุลาคม 2546

“...ภายใน 10 ปี เมืองไทยน่าจะเจริญ ข้อสำคัญคือ ต้องหยุดการทุจริตให้สำเร็จและไม่ทุจริตเสียเอง...”
“...ถ้าทุจริตแม้แต่นิดเดียวก็ขอแข่งให้มีอันเป็นไป พุดอย่างนี้หายบคาย แต่ว่าขอให้มันอันเป็นไป แต่ถ้าไม่ทุจริตสุจริต และมีความตั้งใจมุ่งมั่นสร้างความเจริญก็ขอให้ต่ออายุได้ถึง 100 ปี ส่วนคนไหนที่มีอายุมากแล้วขอให้แข็งแรง ความสุจริตจะนำไปประเทศไทยรอดพ้นอันตราย...”

จากพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อเราเป็นข้าราชการที่ดีต้องเดินตามรอยพระยุคลบาท การเดินทางอย่าหลงทิศ ควรเดินตามเส้นทางสายกลาง และอย่าขาดสติและปัญญา

- ความหลง ทำให้เกิดการฟุ้งเฟ้อและฟุ่มเฟือย
- ความโลภ ทำให้เกิดการเบียดเบียนผู้อื่น
- ความโง่ ทำให้ไม่รับรู้ข้อมูลข่าวสาร
- การโกง คอร์รัปชันทำให้ชาติล่มจม
- การขัดแย้ง ทำให้เกิดอุปสรรคในการทำกิจการใดๆ

5 ข้อนี้อยู่กับตัวเราตลอดเวลา ฉะนั้นต้องคุมให้ได้ บางครั้งเราอาจจะเดินหลงทาง จะต้องเรียกสติกลับมาให้ได้อย่างเห็นกงจักรเป็นดอกบัว ต้องควบคุมทั้ง 5 ข้อนี้ให้ได้

พระปฐมบรมราชโองการเมื่อเสด็จขึ้นครองราชย์

“ ... เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม...”

ทศพิธราชธรรม

1. ทาน° การให้ เป็นการรู้จักให้ รู้จักแบ่งปัน ให้ในส่วนเกินในทุกๆ สิ่ง ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเงินทองเสมอไป เช่น ให้ความรู้สึกดีๆ ให้รอยยิ้ม มีวิธีให้มากมาย
2. สีล° การสังวรระวังกายและวาจาให้เรียบร้อยดี ไม่มีโทษ สील 5 เป็นศีลของมนุษย์

3. ปริจาคะ° การเสียสละปริจาคะ ถือว่าลักษณะการให้เป็นของยิ่งใหญ่ ให้แล้วเอาคืน คือให้ของเล็ก แต่ประโยชน์ที่ใหญ่กว่า เช่น บริจาคคนละนิด ได้โรงเรียน โรงพยาบาล ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ส่วนรวมได้ ถือเป็นการให้เพื่อประเทศชาติ

4. อาชว° ความซื่อตรง ซื่อสัตย์สุจริต การโกงผิดศีล ก่อความทุกข์ร้อน และบาปกรรม

5. มัททว° ความสุภาพอ่อนโยน การมีความอ่อนโยน มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโสและอ่อนโยนต่อบุคคลที่ เสมอกันและต่ำกว่า

6. ตป° ความเพียรเพ่งเผากิเลส มีความอุตสาหะในการปฏิบัติงาน โดยปราศจากความเกียจคร้าน

7. อุกโกธ° ความไม่โกรธ ต้องระงับความโกรธ ไม่แสดงความโกรธให้ปรากฏเห็น เช่น ทำร้ายผู้อื่นแม้จะลงโทษผู้ทำผิดก็ทำตามเหตุผล

8. อวิหีสณจ การไม่ก่อทุกข์หรือเบียดเบียน บิบบั่นผู้อื่น ตลอดทั้งสัตว์ให้ได้ทุกข์ยาก

9. ขนตัญญ ความอดทน ไม่มีชีวิตใครคนใด โรยด้วยกลีบกุหลาบ นิ่งเฉยต่อทุกสิ่งทุกอย่าง ทำให้มีกรอบกำบัง มีภูมิคุ้มกัน

10. อวิโรธณ° ความประพฤติปฏิบัติที่ไม่ผิดทำนองคลองธรรมและดำรงอาการคงที่ ไม่หวั่นไหวด้วยอำนาจยินดียินดีร้าย

ทศพิธราชธรรม หากปฏิบัติได้ทั้ง 10 ข้อ แล้วจะทำให้ชีวิตมีความสุข และปลอดภัย โดยเฉพาะข้าราชการต้องมีจริยธรรม ระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีสติ รอบคอบ เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต และสิ่งสำคัญ ข้าราชการต้องยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้ชีวิต “ยึดหลัก รู้ รัก สามัคคี เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันที่ 9 มิถุนายน 2549

1. คิด พูด ทำ ด้วยความเมตตา มุ่งดีมุ่งเจริญต่อกัน

2. ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงาน ประสานประโยชน์กันให้งานที่ทำสำเร็จผล ทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่น และแก่ประเทศชาติ

3. ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริต ในกฏกติกา และ ในระเบียบแบบแผน โดยเท่าเทียมเสมอกัน

4. พยายามทำความคิดความเห็นของตนให้ถูกต้องเที่ยงตรง และมั่นคงอยู่ในเหตุในผล

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 5 ธันวาคม 2552

“...ความสุข ความสวัสดิ์ของข้าพเจ้าจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยบ้านเมืองของเรามีความเจริญ มั่นคง เป็นปกติสุข ความเจริญมั่นคงทั้งนั้นจะสำเร็จผลเป็นจริงไปได้ ก็ด้วยทุกคนทุกฝ่ายในชาติ มุ่งที่จะปฏิบัติหน้าที่

ของตนให้เต็มกำลัง ด้วยสติ รู้ตัว ด้วยปัญญา รู้คิด และด้วยความ สุจริต จริ่งใจ โดยเห็นแก่ประโยชน์
ส่วนรวมยิ่งกว่าส่วนอื่น...”

โดยสรุป “...ข้าราชการทุกคนจะต้องเดินตามรอยพระยุคลบาทเพื่อช่วยพัฒนาประเทศและดำเนิน
ชีวิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม ร่วมกันต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการ เพื่อประเทศไทยจะได้เจริญ
มั่นคงและยั่งยืน...”

โดยข้าราชการทุกคนหรือแม้แต่ภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจ ต้องดำรงอยู่ในความพอดี พอเพียง มีเหตุ
มีผล และสร้างภูมิคุ้มกันไว้ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพราะสิ่งที่เป็นอุปสรรค
ขัดขวางในการปฏิบัติสิ่งที่ถูกต้อง คือ ความโกง ความโลภ และความขัดแย้ง ทั้งนี้ สาเหตุการคอร์รัปชันใน
ปัจจุบันเกิดจากกระแสการบริโภคนิยม วัตถุนิยม และปัจเจกนิยมที่เห็นเงินตราเป็นหลัก อีกทั้ง ประชาชนส่วนใหญ่
เบื่อหน่าย วางเฉย ไม่มีปฏิกิริยาต่อพฤติกรรมใช้อำนาจหน้าที่ที่ไม่ถูกต้อง อย่างไรก็ตาม การที่ประเทศไทยจะ
เจริญได้ ต้องหยุดหรือควบคุมการทุจริตให้ได้ และข้าราชการทุกคนต้องไม่ทุจริตเสียเอง